Josep Iglésies: una semblança capdavantera

Encapçalar aquest aplec d'estudis en homenatge a Josep Iglésies per la seva obra modèlica és una satisfacció per a mi i un reconeixement de valors envers l'amic que ho ha estat sempre, en presència i en absència.

Iniciat ben tost en l'amor a la terra, amb l'empenta de la joventut, des de Reus i des de La Riba, les seves dèries i el seu esperit obert a l'observació i a l'estudi aviat el portaren cap a l'excursionisme i el comarcalisme, especialment de les contrades meridionals de Catalunya. I en foren fruits esplendorosos les guies d'aquelles terres, escrites en col·laboració amb el seu bon company de rutes, Joaquim Santasusagna.

Aquesta obra descobrí als amants de les nostres muntanyes tot un devessall de territoris i de paisatges que deixaren d'ésser poc coneguts gràcies a l'esbós geogràfic que en cada guia constitueix una magnífica descripció física i humana del conjunt comarcal. També cal destacar el valor informatiu dels itineraris, que no solament orienten amb precisió l'excursionista, sinó que li ofereixen una toponímia exhaustiva i un detall plenament identificador de l'indret. D'aquesta entusiasta devoció a la terra en sorgí l'assagista, el narrador i l'historiador, però sempre en destacarà el geògraf.

Ja assentat, es manifestarà l'investigador que maneja arxius i començarà pacientment la seva obra esforçada i meticulosa de demografia catalana, des del primer fogatge conegut fins al darrer cens recent, entre els quals no hi féu poques descobertes. Amb la novetat ben encertada de passar les dades estadístiques a la divisió comarcal, avui ja popularitzada, de la Comissió ordenadora del territori (any 1932), de la qual no en va fou diligent i ben capacitat secretari. Avui els seus successius opuscles i volums constitueixen una valuosa i indispensable eina de treball per a tots els que emprenen estudis d'història, de geografia, o d'economia, monogràfics o totals de Catalunya.

A més la seva dedicació actual a la «Fundació Salvador Vives Casajuana» ens ha fornit una sèrie de treballs i estudis, alguns d'ells propis, que han enriquit notablement la nostra cultura artística, literària i científica.

En poques paraules, hom pot dir que Josep Iglésies ha donat una nombrosa aportació a la bibliografia catalana de les ciències humanes, i s'ha lliurat sempre a tota activitat per a fer país —com ara se sol dir—, i cal desitjar-li molts anys de vida per tal de prosseguir la seva obra i perquè puguem gaudir de la seva companyonia amb el verb animat de bon humor i la lleu ironia que li són propis.

Pau Vila